

MALA PRÀCTICA PERIODÍSTICA

“África, en la lista negra sobre tráfico de seres humanos”

Temes: violació dels Drets Humans, Tràfic de persones.

[Descarrega article complet](#)

Sembla que la intenció d'aquest article periodístic és la de donar a conèixer les principals conclusions a les quals ha arribat l'informe “Trafficking in Persons”, que Estats Units realitza cada any, amb l'objectiu d'analitzar el crim i la vulneració dels drets humans que suposa la tracta de persones. Com el mateix informe defensa, la intenció d'aquest informe és aplicar la màxima de les 3P -**Persecució** dels traficants de persones, **Protecció** de les víctimes i **Prevenció** del crim – per regular i controlar aquesta pràctica nefasta.

De manera concreta i intencional, l'article ha escollir solament resumir les conclusions a les quals s'ha arribat en l'observació del continent africà. Sense entrar a discutir la veracitat de les conclusions que es presenten, l'article ens sembla una mala pràctica periodística, doncs el seu propi plantejament justifica la necessitat que Estats Units es

legítimi com a auditor de la realitat d'altres països, sense plantejar una perspectiva crítica.

Els principals punts pels quals destaquem que ens trobem davant una mala pràctica periodística, són:

- El titular s'escriu des d'una visió tremendista i estigmatitzadora, presentant Àfrica com a única realitat i no com el continent divers i multicultural que és: 54 països, cadascun amb una idiosincràsia i context específic.
- En cap cas l'article contextualitza la realitat dels països que cita. Per exemple, no parla de “la maledicció dels recursos” que sofreixen alguns dels països que a dia d'avui apareixen amb índexs de pobresa i desigualtat alarmants. Per citar alguns:
 - Països com a RD Congo, que sofreix les conseqüències de l'explotació minera indiscriminada per part d'empreses estrangeres occidentals que no assumeixen la il·legalitat ambiental i social de la seva explotació.
 - No parla tampoc de la fragilitat social que sofreix a dia d'avui Sudan, conseqüència de la seva divisió a Sudan i Sudan del Sud des de 2011.
 - Tampoc parla del sobtat creixement econòmic a Guinea Equatorial després del descobriment de reserves de petroli i gas que, després del seu ràpid acaparament per empreses estrangeres, no ha servit per millorar les condicions humanes però sí per donar el salt fora de la llista vermella.
 - En cap cas es té en compte les clares conseqüències del canvi climàtic (accentuat pels nivells desorbitats de contaminació en països “desenvolupats”) que té una major força de repercussió en aquells països primari-exportadors l'economia dels quals depèn directament de la producció agrícola i ramadera. Vinculat al canvi climàtic, tampoc l'avanç del Sahel que cada dia força a la migració en un territori amb barreres creades i subvencionades pels països de el “Nord”.
- D'altra banda, tractant d'eliminar vells prejudicis sobre els 54 països del continent africà per abandonar un imaginari de pobresa i primitivisme, i recordant les seves lluites d'independències que els van desvincular de les seves antigues metròpolis, seria interessant entendre l'èxit i actual auge de molts dels països que surten d'aquestes llistes.
- A dia d'avui les noves línies d'intercanvi comercial amb els països emergents (*BRICS: Brasil, Rússia, Índia, Xina i Sud-àfrica) donen lloc a un nou context de desenvolupament al marge de les ajudes humanitàries que es nodreixen d'estudis i articles que apunten nombres sense contextualitzar, i per tant donant motiu a falses formes d'entendre la realitat.

- En cap cas l'article planteja o contempla la idea de la co-responsabilitat. El continent africà encara avui sofreix greus conseqüències del colonialisme i l'imperialisme cultural del segle passat, i avui segueix sent territori en el qual les potències occidentals imposen models mercantils i d'explotació. Aquesta realitat que s'obvia, influeix molt en els processos migratoris del continent.
- Seguint amb la idea de la co-responsabilitat, l'article obvia com el sistema de fronteres va estar i està regulat per les potències mundials. Fou occident qui va redistribuir el territori africà. D'aquesta manera, contribuïm també a l'existència de conflictes interns i civils esdevinguts per una complicada gestió del territori i repercuteix sobre la preservació d'identitats culturals.
- L'article presenta “Trafficking in persons” com una eina diplomàtica i fruit d'un estudi objectiu. No ho presenta com un document-eina de control social fruit de polítiques proteccionistes i globalitzadores. Tal com es documenta, avui intervenim mitjançant coacció econòmica. Sota una aparent protecció dels drets humans, si el país en qüestió enforteix les seves polítiques migratòries, es negocia el seu deute internacional.

Proposta de reflexió:

Què tal si ens proposem entendre la història precolonial i postcolonial d'alguns dels països Africans i la bellesa de la seva diversitat cultural? Com a idea de bona pràctica informativa en relació amb aquesta notícia, hagués estat interessant entendre l'èxit d'aquells països que van sortir de la llista per així tenir a les nostres mans una informació de contrast més completa i no només les dades proporcionades per l'informe “Trafficking in Persons”. Per respondre a aquestes preguntes i més, es convida a la lectura del llibre “Cap al Futur. Cultura i desenvolupament a Àfrica” d'Antonio Santamaría i Jorge García Burgos (*coords).